

Blijvend nabij

Vijf ingrepen voor een werkende keten van wonen, zorg en veiligheid

de Nederlandse ggz · augustus 2026

de
Nederlandse
ggz

Mensen met een ernstige psychische aandoening (EPA) vallen nog te vaak tussen wal en schip als ze overstappen tussen zorg, wonen en justitie. Dat komt door een systeem met wachtlijsten, schotten en een tekort aan woningen.

Lees hieronder de vijf samenhangende maatregelen die dit kunnen veranderen.

250.000

Nederlanders met ernstige psychische aandoeningen (EPA) (1,7% van de bevolking)

±62.500

krijgen geen zorg en zijn buiten beeld (25% van de groep)

1.500

vormen een veiligheidsrisico voor anderen

Mensen met EPA zijn veel vaker een gevaar voor zichzelf dan voor hun omgeving. *Bron: OVV, 2026.*

1. Maak bemoeizorg overal beschikbaar, mét behandelteam

Wie geen hulp vraagt, wordt nu vaak pas in crisis gezien. Bemoeizorg brengt mensen eerder in beeld en houdt hen vast.

Oproep:

Kies voor een wettelijke verankering en landelijke beschikbaarheid van brede bemoeizorg. En zorg voor structurele financiering aan gemeenten, zodat niemand uit zorg valt.

Aanbeveling

Zorg dat bemoeizorg in alle gemeenten beschikbaar is en goed aansluit op FACT en ForFACT, zodat mensen niet tussen wal en schip vallen. FACT biedt intensieve hulp bij ernstige psychische problemen. ForFACT is bedoeld voor mensen met psychische problemen én een forensische achtergrond.

Wie is aan zet

Gemeenten + zorgverzekeraars (financiering), ggz (teams), Rijk (afzonderlijke bijdrage overwegen).

Toetsbaar

Elke gemeente heeft koppelingsafspraken met ggz instellingen tussen bemoeizorg en de regionale FACT-teams.

2. Bouw de woningen die uitstroom mogelijk maken

Zonder woning stokt de hele keten: beschermd wonen zit vol, bedden blijven bezet, nieuwe opname kan niet.

Knelpunt

In 2023 kwamen 1.320 corporatiewoningen beschikbaar voor uitstroom uit beschermd wonen, terwijl er jaarlijks 3.980 nodig zijn (Companen, 2026). Mensen wachten langer dan een jaar.

Aanbeveling

Realiseer per woondealregio de gekwantificeerde woonopgave, van corporatiewoningen tot Skaeve Huse.

Wie is aan zet

Gemeenten, provincies en corporaties realiseren de woonopgave; het Rijk voert regie via de Wet versterking regie volkshuisvesting. Ggz ondersteunt bij begeleiding.

Toetsbaar

Jaarlijks 3.980 corporatiewoningen voor uitstroom uit beschermd wonen (Wmo) en totaal 1150 Skaeve Huse, per woondealregio naar rato te realiseren.

3. Laat ondersteuning meereizen bij elke overgang

Niet de overgang zelf is het risico, maar het ontbreken van iemand die verantwoordelijk is tijdens de overgang.

Knelpunt

Van wie na >3 maanden detentie vrijkomt, is 27% direct dakloos of zonder bekend onderdak (WODC, 2024). Bij forensische zorg en klinische ggz stopt de financiering eerder dan de zorgbehoefte.

Aanbeveling

Organiseer warme overdracht met doorlopende begeleiding bij elke overgang tussen kliniek, detentie, forensische zorg en wijk.

Wie is aan zet

Ggz, justitie en reclassering, gemeenten en zorgverzekeraars — samen; niemand dekt de tussenperiode alleen.

Toetsbaar

Niemand verlaat detentie, forensische zorg of kliniek zonder geregelde vervolgzorg en onderdak.

4. Zorg dat de meldfunctie eerder én met opvolging werkt

De meldfunctie bestaat al; wat ontbreekt is tijdige zorg vóór escalatie en behandelcapaciteit erachter.

Knelpunt

In 2025 telde de politie 168.960 E33-meldingen (+12%). E33 is een verzamelregistratie: een deel betreft eenmalige incidenten zonder zorgvraag (dronkenschap, uitgaanspubliek). Het gaat om de subgroep met een onvervulde psychische zorgbehoefte.

Aanbeveling

Laat meldingen die om ggz-zorg vragen eerder naar zorg lopen, vóór escalatie, met achter elke melding een team dat kan handelen.

Wie is aan zet

Rijk, gemeenten, politie en ggz gezamenlijk; de Wams is bouwsteen, geen eindstation.

Toetsbaar

Meldingen met een psychische zorgbehoefte worden beoordeeld door een team dat ook kan opvolgen.

5. Bescherm woonvoorzieningen tegen drugscriminaliteit

Een woning als basis werkt alleen in een veilige woonomgeving; anders verliezen bewoners hun woonplek en professionals hun werkplek.

Knelpunt

Woonlocaties voor kwetsbare bewoners zijn een aantrekkelijk werkterrein voor drugshandel, ronseling en uitbuiting (Verwey-Jonker Instituut, 2019). Middelengebruik ontregelt symptomen en leidt tot uitzetting.

Aanbeveling

Pak georganiseerde drugscriminaliteit rond woonvoorzieningen bestuurlijk en justitieel aan, met harm-reduction-expertise op locatie.

Wie is aan zet

Burgemeesters, politie en OM voeren de aanpak; zorgaanbieders en verslavingszorg leveren de expertise.

Toetsbaar

Doel is beheersing van het aanbod — minder escalaties en uitzettingen — niet het beëindigen van individueel gebruik bij mensen met chronische verslaving.